

HANDLINGSPLAN LKFR

2023 – 2026

(Fremlagt for LKFR 22/9-2022)

Det nye inngangspartiet ved Kvelde kirke. Det er installert nytt el-anlegg i kirken, og den gamle gravplassen er rustet opp i forkant av 150 års jubileet.

Status for virksomheten til Larvik kirkelige fellestråd:

LKFR har de siste årene klart å holde seg innenfor sine økonomiske rammer ved forsiktig og ansvarlig bruk av midler. *Bevilgningen er ikke økt* som følge av sammenslåingen med Lardal. Det legges vekt på streng budsjett- og økonomistyring, og størst mulig utnyttelse av tilgjengelige ressurser. Dette krever forutsigbarhet, og at kommunen følger opp lovpålagte forpliktelser ved å bevilge tilstrekkelig midler på kort og lang sikt.

Den største bekymringen rundt LKFRs økonomi er knyttet til den enorme bygningsmassen. LKFR har ansvaret for drift og vedlikehold av 16 gravplasser og 17 kirkebygg i tillegg til en rekke kapeller, driftsbygninger og menighetshus. Behovet for midler er stort - og økende. I planperioden er bevilgningen på 3 mill. kr årlig til vernede kirker, samt opprettholdelse av den årlige generelle bevilgningen på 3 mill. kr, lagt til grunn.

LKFR tar mål av seg til å bli sertifisert som «Grønt fellestråd» i løpet av planperioden, og vil i den sammenheng satse sterkt på ulike tiltak innenfor bærekraft. Dette vil dreie seg om ulike energisparingstiltak, kildesortering av avfall og generelt bedre ressursutnyttelse. På gravplassene vil det bli lagt vekt på bevaring av naturmangfoldet.

Som følge av lavt aktivitetsnivå under pandemien klarte LKFR å nedbetale det resterende av lånet som var tatt opp til å bygge Berg arbeidskirke. Innsparingen fra dette ønskes brukt til å delfinansiere etableringen av en stilling som diakon med fokus på institusjonene i kommunen.

Diakoni:

Pr i dag har LKFR 2,2 årsverk til diakoni. Disse stillingene finansieres dels av statlige midler og dels av fellestrådet midler. De er fordelt på 1,2 årsverk barn - og ungdomsdiakoni, med utgangspunkt i Larvik og Stavern menigheter og 0,3 årsverk med veiledning av menighetene i forhold til deres diakonale ansvar. Resterende 0,7 årsverk diakoniresurs har sitt utgangspunkt i Lardal og representerer et generelt diakonalt tilbud i fellestrådsområdet. Det erfarer at behovet for diakonal tjeneste i vårt lokalsamfunn er betydelig og i stor grad udekket, særlig for den eldre del av befolkningen.

Det er et stort behov for å tydeliggjøre Kirken i Larvik sitt diakonale uttrykk i møte med utsatte og sårbare grupper i vårt lokalsamfunn. Dette viser seg veldig tydelig og vellykket i satsningen og samarbeidet om de ukrainske flyktingene.

Larvik kommune har en statistisk sett eldre befolkning. Det er 10 sykehjem med over 390 institusjonsplasser, det er 6 store dagsentra for eldre med tilbud til hjemmeboende eldre. Ensomhet og kognitiv svikt er fremtredende blant denne brukergruppen. Behovet for et diakonalt tilbud etterspørres jevnlig fra kommunens helsetjeneste og erfarer å være stort.

Vedlikeholdsbehovet for kirkene og andre bygg:

Det er fortsatt vanskelig å finne rom for ordinært løpende vedlikehold av kirkebyggene innenfor driftsrammen. Den årlige bevilgningen på 1 mill. kr dekker noe, men er på langt nær nok til å holde tritt med forfallet. Vi har behov for at det bevilges nok penger til å dekke en ekstra stilling til å ta ansvar for vedlikehold av kirkebyggene. LKFR har nå 17 kirkebygg, herav 6 middelalderkirker og 7 vernede kirker, i tillegg til en rekke bygg tilknyttet kirkene, gravplassene og menighetene.

Samlet sett hadde vi et etterslep på over 40 mill. kr i forhold til vedlikehold av kirkebyggene i kommunen i hht. til «Tilstandsrapport kirkebygg» fra 2019. Dette er nok ikke blitt vesentlig mindre siden den gang.

Gravferdsvirksomheten:

Gravferdsplanen for Larvik kommune ble oppdatert i 2020, etter overtagelsen av de tre gravplassene i Lardal. Den viser et behov for rundt 6 mill. kr for å fullføre arbeidet med minnelunder ved Svarstad, Berg og Hedrum - samt rehabilitering av rammegravene i Tjølling. Foruten dette kommer de separat finansierte prosjektene med rehabilitering på Undersbo og utvidelse av gravplassen i Kvelde. Vi erfarer at andelen av kremasjoner øker, og en tilrettelegging for dette vil redusere behovet for areal betydelig. Utover ovenstående ser det ikke ut til å være behov for utvidelse av noen av gravplassene i planperioden.

Det er et behov for utskiftning av maskiner for ca. 1 mill. kr pr. år. Vi har et stort ønske om å elektrifisere maskinparken i stor grad, og har startet med de mindre maskinene.

Kvelde: Det er få ledige graver igjen. I tillegg er gravene plassert så skjevt at flere av gravene er godt under minstemålet av hva som er lovlig å benytte. Den eldste delen av gravplassen er ferdig, men det mangler midler for å ferdigstille utvidelsen. Behovet er anslått til å komme på ytterligere ca. 24 mill. kr. Prosjektet er blitt vesentlig fordyret som følge av nye regler og generell prisoppgang siden prosjektet ble initiert.

Berg: Det er et stort behov for å etablere minnelund også ved Berg kirke. Det er planlagt både en navnet minnelund og en anonym minnelund som skal plasseres i naturlig terreng inntil eksisterende gravplass. Dette er sterkt etterspurt og forventes å dekke et økende behov for ny gravskikk, slik at gravplassutvidelse for flere kistegraver kan unngås på Berg. I 2020 ble kostnaden anslått til 1,5 mill. kr. Med tanke på prisstigning siden den gang foreslås det en ramme på 2,5 mill. kr i 2023.

Undersbo: Bygningene har behov for en totalreovering. Gravplassen har også et stort behov for rehabilitering. Totalt kostnadsanslag er i størrelsesorden 57 mill. kr. De nødvendige midler er bevilget i planperioden. Prosjektleder er ansatt, og prosjekteringsarbeidet er godt i gang. Forventet oppstart med selve rehabiliteringen av byggene er i løpet av 2023.

Tjølling: Rehabilitering av rammegravene i Tjølling ble i 2020 anslått til en kostnad på 3,7 mill. kr. Ledige graver som er for små skal som hovedregel omreguleres til urnegraver.

Investeringsramme:

Den generelle overføringen til investeringer på 3,0 mill. kr årlig forventes opprettholdt. Dette er basisoverføringen til kirkelig felle råd som er benyttet til alt som skal gjennomføres av investeringstiltak. Denne bevilgningen brukes til følgende:

- **Egenkapitalinnskudd KLP** (årlig kostnad som vil påløpe så lenge vi har offentlig tjenestepensjon).
- **Investeringer i maskiner;** gressklippere, minigravere, kirkegårdstraktorer etc. (det skiftes gjerne ut en eller to maskiner pr år).
- **Rehabilitering kirkegårder;** etablering av Navnet Minnelund, Felles Gravminne, Anonyme urnelunder, gjennomgravning av tidligere ikke brukte felt, tilpasning til ny og lovpålagt standard for kart over gravplassene, etablering av bedre vann- og strømløsninger og drenering.
- **Rehabilitering kirkebygg;** skifte av tak, elektrisk anlegg, tilpasning til Universell utforming (HC-innganger, -ramper etc.), Brannsikring, automatisk ringeanlegg, varmestyringssystem, nytt låssystem (kort i stedet for nøkler), drenering rundt byggene (altså alt som ikke er så smått at det må tas som ordinært vedlikehold).
- **Utskiftning av kirkeorgler;** i flere av kirkene begynner orglene å bli modne for utskiftning – dette er det ut fra foreliggende økonomiplan ikke mulig å gjennomføre.

LKFRs handlingsplan for investeringer ser slik ut i den kommende planperioden:

Investeringsbudsjett LKFR 2023 - 2026					
Prosjektnavn (hele 1000 kr)	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2023 - 2026
KLP – egenkapitaltilskudd - årlig belastning	200	200	200	200	800
Maskiner; biler, gressklippere, gravmaskiner og annet	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Rehabilitering middelalderkirker - ufordelt	3 000	3 000	3 000	3 000	12 000
Rehabilitering andre kirkebygg - ufordelt	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Rehabilitering gravplasser - Kart, Vann, Strøm, minnelunder og grøntanlegg	800	800	800	800	3 200
Rehabilitering Undersbo - bygninger og gravplass	14 700	0	15 000	20 000	49 700
Ferdigstillelse av utvidelse Kvelde gravplass	6 000	6 000	6 000	6 000	24 000
Minnelund Berg	2 500	0	0	0	2 500
Sum investeringer	29 200	12 000	27 000	32 000	100 200
Ekstern finansiering; Riksantikvaren, menighetsråd og andre	0	0	0	0	0
Rehabilitering Undersbo - bygninger og gravplass	-14 700		-15 000	-20 000	-49 700
Rehabilitering middelalderkirker - ufordelt	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-12 000
Årlig fast overføring	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-12 000
Sum finansiering	-20 700	-6 000	-21 000	-26 000	-73 700
Manglende finansiering	-8 500	-6 000	-6 000	-6 000	-26 500

Som det fremgår vil det i planperioden mangle midler til å fullføre utvidelsen av gravplassen ved Kvelde og etablering av minnelund ved Berg. Totalt utgjør dette ca. 26,5 mill. kr.

Oppsummering

Driftsbudsjett:

Bygg

Først og fremst er det behov for mer vedlikeholdsmidler til de 17 kirkebyggene. Behovet er stort, og vokser som følge av at vedlikeholdet ikke klarer å holde tritt med forfallet. Det er også behov for en ekstra stilling til å ta ansvar for vedlikehold av kirkebyggene. Anslått behov er en økning av vedlikeholdsbudsjettet på 1,5 mill. kr.

Diakoni

LKFR ønsker å etablere en Diakonstilling som primært skal ha sine arbeidsoppgaver ved kommunens institusjoner. Til dette trengs en økning av overføringen på om lag 0,5 mill. kr.

Investeringsbudsjett:

I planperioden er det satt av vesentlige midler til rehabilitering av Undersbo og middelalderkirkene. For LKFR er det viktigste allikevel at de 3,0 mill. kr i årlig investeringsramme opprettholdes. I tillegg er det viktig å fullføre utvidelsen av gravplassen ved Kvelde, og å etablere minnelund ved Berg. Samlet er det behov for ytterligere 26,5 mill. kr til å gjennomføre disse prosjektene i planperioden. Situasjonen i Kvelde begynner å bli kritisk med tanke på ledige graver.

Det vises for øvrig til gravferdsplanen for perioden 2020 – 2045 og tilstandsrapporten for kirkebygg fra 2019.